

בש"פ 964/18 - מדינת ישראל נגד דניאל בן הרוש

בבית המשפט העליון

בש"פ 964/18

לפני: כבוד השופט ע' פוגלמן

המבקשת: מדינת ישראל

נ ג ד

המשיב: דניאל בן הרוש

בקשת רשות לערור על החלטת בית המשפט המחוזי
בירושלים (כב' השופטת ת' בר-אשר) בעמ"י
18-01-73701 מיום 1.2.2018

תאריך הישיבה: י"ז בשבט התשע"ח (2.2.2018)

בשם המבקשת: עו"ד ארז בן ארויה

בשם המשיב: עו"ד אלי כץ

החלטה

1. המשיב נעצר ביום 26.1.2018 בחשד לביצוע עבירת תקיפה בנסיבות מחמירות בצוותא עם שלושה אחרים. ייאמר כבר בשלב זה, כי עבירה זו נמנית על העבירות הקבועות בחלק ב' של התוספת הראשונה א' לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982 (להלן: החסד"פ), אשר סעיף 60(ג)(2) לחוק זה קובע כי חומר החקירה בעניינן יועבר לטיפול תובע משטרתי שהוא עורך דין. מעצרו של המשיב הוארך פעמיים עד ליום 31.1.2018. ביום

31.1.2018 הגישה המבקשת הצהרת תובע נגד המשיב ושניים נוספים, וביקשה להאריך את מעצרו ב-5 ימים נוספים לצורך הכנת כתב אישום ובקשה למעצר עד תום ההליכים. הצהרת התובע נחתמה על ידי מר דרור אביטל, מתמחה ביחידת התביעות של ירושלים במשטרת ישראל (להלן: המתמחה). בדיון שהתקיים לפני בית משפט השלום טען בא כוח המשיב כי הצהרת התובע נחתמה בחוסר סמכות, שכן לפי החדס"פ, הטיפול בעבירות שבהן חשוד המשיב מסור לתובע משטרתי שהוא עורך דין. בית משפט השלום בירושלים (כב' השופט א' גורדון) קיבל את הבקשה להאריך את מעצרו של המשיב ב-5 ימים נוספים וקבע – אשר לפגמים שנטענו בהצהרת התובע, כי המבקשת נהנית מחזקת התקינות המינהלית, ולא הוצגה ראיה לסתור. יוער כי בית המשפט החליט לשחרר ממעצר חשוד אחר בפרשה, וקבע כי יש להבחין בין השניים נוכח חלקו הדומיננטי של המשיב בתקיפה, ועברו הפלילי, הכולל הרשעה קודמת בעבירת אלימות ועונש מאסר על תנאי תלוי ועומד במועד האירוע.

2. על החלטה זו הגיש המשיב ערר ובו חזר על טענותיו בקשר לסמכות המתמחה להגיש את הצהרת התובע. ביום 1.2.2018 קיבל בית המשפט המחוזי בירושלים (כב' השופטת ת' בר-אשר) את הערר וקבע כי התובע המוסמך להצהיר על כוונת התביעה להגיש כתב אישום ובקשה למעצר עד תום ההליכים הוא מי שמוסמך להגיש את כתב האישום. נקבע כי סעיף 60(ג)(2) לחדס"פ מורה כי חומר חקירה בעבירות פשע כמפורט שם (ובהן – העבירה שבה חשוד המשיב בעניינו), יועבר לטיפולו של תובע משטרתי שהוא עורך דין, ולכן בדיון טען המשיב כי המתמחה לא עונה לדרישת סעיף זה. בית המשפט הוסיף וקבע כי מדובר בפגם משמעותי אשר מאיין את הצהרת התובע שהוגשה, ומצדיק שחרורו של המשיב. לפיכך, הורה בית המשפט על שחרורו של המשיב למעצר בית מלא בבית הוריו, בפיקוח של אחד משני הוריו כל העת ועל הפקדת ערבויות. בהמשך, דחה בית המשפט המחוזי את בקשת המבקשת לעכב את ביצוע החלטתו לצורך הגשת בקשת רשות לערור לבית משפט זה.

3. מכאן הבקשה שלפניי, שבגדרה טוענת המבקשת כי המתמחה היה מוסמך להגיש את הצהרת התובע וכי למסקנתו השגויה של בית המשפט המחוזי השלכות רוחב על עבודת יחידות התביעה השונות, במסגרתה מתמחים חותמים על הצהרות תובע כעניין שבשגרה. לדברי המבקשת, שגה בית משפט המחוזי כשהתבסס על סעיף 60(ג)(2) לחדס"פ בקבעו כי למתמחה אין סמכות לחתום על הצהרת תובע, וזאת לנוכח הוראת סעיף קטן (ט), הקובע כי הוראות סעיף 60 לא יחולו על תובע שהסמיכו היועץ המשפטי לממשלה (יוער כי בית המשפט המחוזי לא הופנה לסעיף זה על ידי נציגי המבקשת). לפיכך, ולאחר שהוצג כתב הסמכה מטעם היועץ המשפטי לממשלה בעניינו, נטען כי הצהרת התובע נחתמה בסמכות. בהמשך לכך טענה המבקשת כי לא היה מקום לשחרר את המשיב, בשים לב לחשדות החמורים נגדו, המלמדים על מסוכנותו, לחלקו הדומיננטי באירוע, ונוכח כך שביצע את המעשים עת היה תלוי ועומד בעניינו מאסר מותנה בר הפעלה. עוד טענה המבקשת כי בית המשפט המחוזי שגה בכך שדחה את בקשתה לעכב את ביצוע החלטתו והורה על שחרורו של המשיב.

4. בדיון שהתקיים לפניי הבוקר, טען בא כוח המשיב כי אין לפרש את סעיף 60(ט) לחדס"פ כסייג גורף לסמכויות הקבועות בסעיף 60(ג)(2) לחוק זה, שהן תוצר של הסדר מקיף לחלוקת סמכויות התביעה בין פרקליטות המחוז לבין התביעה המשטרית. לטענתו, לא ניתן לקבל פרשנות שמסמיכה מתמחה להגיש הצהרת תובע הנוגעת לכוונה להגיש כתב אישום, נוכח חשיבותן הרבה של החלטות מעין אלו.

5. לאחר שעיינתי בבקשה והאזנתי לטיעוני הצדדים בדיון שהתקיים לפניי, החלטתי לדון בבקשה כבערר. המחלוקת שהתעוררה בהליך שלפניי נוגעת לשאלה אם מתמחה לו ניתן יפוי כוח לפי סעיף 12(א)(1) (ב) לחדס"פ מוסמך להגיש הצהרת תובע בהליך שעניינו חשד לביצוע עבירת פשע המנויה בחלק ב' לתוספת ראשונה א' לחדס"פ

(ונוכח האמור בסעיף 60(ג)(2) לחוק זה). בית המשפט המחוזי השיב לשאלה האמורה בשלילה, בקבעו כי סעיף אחרון זה מגביל את זהותו של הגורם הרשאי להגיש הצהרת תובע וכי לכן המתמחה לא היה מורשה להגישה. כפי שיפורט להלן, קביעות אלו לא עולות בקנה אחד עם מכלול ההסדר שנקבע בחסד"פ, ודין עמדת המדינה בנושא זה להתקבל. סעיף 11 לחסד"פ קובע כי "המאשים במשפט פלילי הוא המדינה והיא תיוצג בידי תובע שינהל את התביעה". סעיף 12 מגדיר מי הם התובעים המוסמכים כאמור לנהל את התביעה, כדלהלן:

התובעים
12. (א) ואלה התובעים:
(1) היועץ המשפטי לממשלה ונציגיו, ואלה הם:
...
(ב) מי שהיועץ המשפטי לממשלה הסמיכו להיות תובע, דרך כלל, לסוג של משפטים, לבתי משפט מסוימים או למשפט מסוים;

בסעיף 60 לחסד"פ, שתוקן באופן מקיף לפני כמה שנים (תחילה כהוראת שעה והחל מיום 1.1.2017 כהוראת קבע), נקבע הסדר לחלוקת סמכויות הטיפול בתיקים בין הפרקליטות לבין התביעה המשטרית. במסגרת תיקון זה נחקק סעיף 60(ג)(2), המורה כאמור כי "חומר שהושג בעבירת פשע המנויה בחלק ב' לתוספת ראשונה א', תעבירו המשטרה לראש יחידת תביעות לטיפולו של תובע משטרתי שהוא עורך דין המשרת ביחידת התביעות". ברם, לצד סעיף זה (וסעיפים נוספים המתווים את גבולות החלוקה האמורה), קבע התיקון בסעיף 60(ט) כי "הוראות סעיף זה לא יחולו על תובע שהסמיך היועץ המשפטי לממשלה לפי סעיף 12(א)(1)(ב)". סעיף זה מורה, כפשוטם של דברים, כי הוראות סעיף 60 בדבר חלוקת הטיפול בתיקים אינן חלות על תובע שהוסמך על ידי היועץ המשפטי לממשלה כאמור בסעיף 12(א)(1)(ב) לחסד"פ, שעליו עמדנו לעיל, וממילא אין הן גורעות מסמכותו. כך עולה גם מדברי ההסבר לסעיף 60(ט) לחוק (שהוכתר בהצעת החוק כסעיף 60(יא)), שבהם צוין "מוצע לקבוע, שאין בתיקון המוצע כדי לפגוע בסמכות היועץ המשפטי לממשלה למנות שוטר לתובע לפי הוראת סעיף 12(א)(1)(ב) לחסד"פ, וזאת אף אם היא נעשית שלא לפי חלוקת הטיפול המפורטת בסעיף וברשימה שעליה החליט פרקליט המדינה" (דברי הסבר להצעת חוק סדר הדין הפלילי (חלוקת הטיפול בטיפול בחומר חקירה בין הפרקליטות לתביעה המשטרית) (תיקון מס' 64), התש"ע-2010, ה"ח 500, 979). על רקע דברים אלה, ונוכח כתב ההסמכה מיום 2.11.2017, שהוגש לעיוני, המסמיך את המתמחה להיות בא כוחו של היועץ המשפטי לממשלה כמפורט בו, אני סבור כי לא נפל פגם בהצהרת התובע שהוגשה לבית משפט השלום. עוד אוסיף, כי אין לקבל את טענת המשיב כי המתמחה לא היה מוסמך להגיש את הצהרת התובע, נוכח חשיבותה של האחרונה. סעיף 17(ד) לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996, המתיר הארכת מעצרו של חשוד ב-5 ימים אם הוגשה הצהרת תובע בדבר כוונה להגיש כתב אישום אינו כולל סייג נטען כשיטת המשיב, ונוכח הדברים שעליהם עמדתי לעניין הגדרת "תובע" בחסד"פ - ברי כי גם לצורך הגשת הצהרת תובע כאמור בסעיף זה, מוסמך תובע לפי סעיף 12(א)(1)(ב) לחסד"פ, ואין שום יסוד לגרוע מהסמכות שהוענקה מפורשות בדין.

6. בצד האמור, בשים לב לכך שהמשיב שוחרר ממעצר אתמול, ושווה במעצר בית מלא בבית הוריו, ונוכח דברי בא כוח העוררת בדיון שלפניי, מהם עולה כי בכוונתה להגיש כתב אישום במקרה דנא ביום ראשון הקרוב, לא ראיתי להורות על החזרת המשיב למעצר מאחורי סורג ובריח למשך סוף השבוע ובמובן זה - איני רואה לקבל את הערר. למותר לציין כי אין באמור משום נקיטת עמדה לגבי בקשה למעצרו של המשיב עד תום ההליכים המשפטיים נגדו, ככל שזו תוגש לבית משפט השלום, וזה יחליט בה כחוכמתו על פי השיקולים המנחים לבחינת בקשות מעין אלו.

7. מכאן לטענת המדינה כי על בית המשפט המחוזי היה להורות על עיכוב ביצוע של החלטתו על מנת לאפשר לה להגיש בקשת רשות לערור לבית משפט זה. כפי שצוין בבש"פ 1361/13 מדינת ישראל נ' בן עזרא, פסקה 26 (22.2.2013), בבואו לבחון את בקשת המדינה לעיכוב ביצוע החלטה על שחרור אדם שהיה במעצר, רשאי בית המשפט להביא, בין שיקוליו, את העובדה כי לא נתונה למדינה זכות לערור אלא עליה לקבל את רשותו של בית משפט זה. ממילא, במקרה דנן גם בהעדר עיכוב ביצוע, ניתן היה להעמיד את ההלכה בשאלה המשפטית אותה העמידה המדינה להכרעה, על מכוונה, ללא דיחוי.

כללם של דברים: בעוד שראיתי לקבל את טענותיה המשפטיות של המדינה, הרי במישור התוצאה האופרטיבית, החלטת השחרור בערובה תישאר בעינה עד להחלטה אחרת של בית המשפט המוסמך.

ניתנה היום, י"ז בשבט התשע"ח (2.2.2018).

ש ו פ ט
